

NİJERYA

Levent İLGIN Inform Elektronik San. ve Tic. A.Ş. İthalat İhracat Müdürü ilgin@inform.com.tr

"Nijerya gelişmeye aday bir ülke. Fakat bunun zaman alacağı kesin. Burada ticaret yapmak isteyenlerin sabretmesi gerekiyor. Diğer yandan kaliteli ve yüksek teknolojili ürünler ortaya koymanın neticesini gördük. Eski bir atasözünü şu şekilde kullanmak herhalde yanlış olmaz; Ürününüz (ortaya koyduğunuz iş) sizi rezil de eder, vezir de."

Nijerya iş seyahatimizin temel amacı, Inform olarak bayimizle birlikte önemli müşterileri ziyaret etmek, ürünlerimizi anlatacağımız Inform teknik seminerine katılmak ve Cumhurbaşkanlığı sarayı için devreye alınması planlanan 3x400kVA UPS'lerimizin devreye alınmasını sağlamaktır. Bu Nijerya'ya ilk seyahatimizdi, gazetelerden okuduğumuz haberler ve duyduklarımızdan dolayı ülkeye kafamızda soru işaretleriyle gidiyorduk. İlginç olaylar uçakta başladı; alkolü fazla kaçıran bir Nijeryalı arkadaşıyla tartışmaya başladık ve akabinde olay büyüdü. Neyse ki, mürettebatın müdahalesiyle ortam sakinleşti. Bu kadar

çok seyahat etmemize rağmen böyle bir olaya ilk defa karşılaştığımız. Bu da okuduğumuz haberlerde doğruluk payı olduğunu ispatlarcasına bir durumdu.

Uzun bir yolculuğun ardından havalimanına indik. Oldukça eski olan havalimanı, oldukça da karışıktı. Ön pasaport kontrolünün ardından esas pasaport kontrolünden geçtik ve sonra bagajlarımızı alabildik. Çıkış kapısından önce pasaportlar bir daha kontrol edildi, daha sonra bagaj fişleri kontrol edildi.

İnsan, Nijerya'da fazla insan gücü mü var? So-

Eski Lagos Eyalet Başkanı Mr. Olusegun OSAKA - İform Yetkilileri

rusunu sormadan edemiyor. Daha sonra güvenlik açısından olduğunu sanıyorum, bayimiz yaklaşık 15 kişilik bir grupla bizi karşıladı. Daha sonra otelimize yerleştik.

Ertesi sabah kahvaltı için restorana indik ve 45 dakikalık bekleşin ardından kahvaltımızı edebildik. Hava oldukça sıcaktı. İlk gün programımızda bölge eski valisi Osaba Şefi ile görüşmemiz vardı. Lagos; İstanbul gibi fakat daha alçak ve uzun köprüyle birleşmiş iki yakadan oluşmaktaydı. Yol boyunca fakirlik göze çarpıyordu. Yol kenarları ufak tezgahlarla doluydu. Tüm yemek, kıyafet, aklınıza gelebilecek her türlü ihtiyacınızı buralardan karşılamamız mümkün. Yollarda büyük reklam panoları dikkatimizi çekti. Oldukça fazla sayıda reklam panosu vardı. Evler oldukça eski ve geçekundu misali evler göz alabilişince uzanıyordu. Okyanusta onlarca kayak balık avlıyordu. Suyun rengi çamurumsu bir hal almıştı. Osaba Şefi halk tarafından oldukça sevilen ve sayılan bir insan olarak dikkatimizi çekti. Özel güvenli evinde görüşme yapıldı. Türkiye ve Nijerya siyasi ve ekonomik durumu hakkında Yönetim Kurulu Başkanımız ve Genel Müdürümüz Sn. Davut Yurttaş ile uzun süre sohbet ettiler. Görüşmemiz ertesi gün yazılı basında yer aldı. (Nijerya Business World Gazetesi) Daha sonra Devlet Televizyonu olan Lagos TV ile bir görüşmemiz ve röportajımız oldu. İform Kesintisiz Güç Kaynakları ve Otomatik Voltaj Regülatörleri kullanan televizyonun en stratejik noktalarda dahi ürünlerimizden ne kadar memnun oldukları bilgisini aldık. Aynı akşam 20:00 ana haber bülteninde gerçekleştirdiğimiz bu ziyaret ve röportaja yer verildi.

Günü bir Çin Restaurantında akşam yemeğiyle sonlandırdık. Yemekten yabancı cisimler çıkmasaydı dört dörtlük bir gün geçirdik diyebilecektik.

Ertesi gün Nijerya'ya biraz daha uyum sağlamış şekilde yola çıktık. Tüm ofis ve şirket binalarının önünde yüksek güvenlik, evlerde demir teller dikkatimizi çekiyordu. Ülkede ciddi bir gü-

venlik sorunu olduğu açıkça ortadaydı. Aynı gün haberlerde Güney Amerikalı iki kişinin kaçırıldığına bilgisi geçti.

Lagos'ta en büyük sorunlardan biri de trafik, sürekli trafik sıkışıklığı yaşıyorsunuz. Kısa mesafe de bir yere gitmek dahi birkaç saat alabiliyordu. Sokaklar oldukça dar ve ancak bir arabanın geçebileceği bir genişlikteydi. Trafik durduğu anlarda evinizin tüm ihtiyacını karşılayabileceğiniz sokak satıcıları arabaların etrafına doluyor, ayna, süpürge, telefon kartı, su,

UZAKLARDAN Lagos İzlenimleri (Çarşamba, 24 Kasım 2004)

Dünyanın dibi neresi diye sorarlarsa hiç düşünmeyin cevap açık; Lagos. Bu şehir tamamen kaybedilmiş, insanıyla yapısıyla her şeyiyle. Bir kaos şehri. Sanki bütün şehir cinnet sınırında yaşıyor. Bunun başka bir örneği olduğunu zannetmiyorum.

Aslında inanılmaz güzel bir konumu var üç adacık ve anakara üzerine kurulmuş, her adayı birbirine bağlayan köprülerin şehri Lagos. Palmiyeler ve mango ağaçlarının insan popülasyonuna kafa tutacak ölçüde çok oluşu dikkatinizi çeken ikinci unsur. 10 milyon Lagoslu ya rağmen hala yeşilliğini azda olsa korumayı becermiş. Şehir o kadar büyük ki 10 milyonun çok rahat 20 milyona olabileceğini görebiliyorsunuz. Yeşil olmayan her yerse siyah. Sokaklar, arabalar, evler, duvarlar. Her taraf. Yol kenarları araba ve kamyon enkazlarıyla, çöp yığıntılarıyla dolu. Duvarlara nemden ve kirden siyahla kahverengi renk hakim. Her taraf insan, köprü altları, yol kenarları, boş alanlar. Trafikğin bu kadar kaotik olduğu her şehir gibi karınca misali motosikletler bütün yolları kaplamış. Trafikte insanın çıldırmaması imkânsiz. Çünkü tek kural kuralsızlık.

plastik kova ve aklınıza ne gelirse satılıyor. Kanalizasyon sistemi bir çok yerde henüz yer altına inmemiş görünüyordu. Ülkede çıkan doğalgenginlikler sonucu elde edilen gelirler henüz halka ve imara dönüşmemişti. Ufak bir bölgede yeni yapılanma ve yeni konutlar göze çarpıyor ama ancak gelişim bu bölgelerle sınırlıydı. Tüm gezi boyunca ancak 1 tane alışveriş merkezi gözümüze carptı. Halk sokaktan alışveriş yapmaya alışmış gibi görünüyordu. Ülkenin en büyük bankalarından Union ve Fidelity Bank üst düzey yetkilileriyle görüşmeler gerçekleştirdik. Bankacılık ülkede henüz gelişmemiş. ATM yeni yeni uygulanmaya başlanıyor. Kredi kartı neredeyse hiç bir yerde geçmiyor. Bu konuda da Nijerya'nın önünde uzun bir yol bulunuyor. Görüşmelerin ardından yemeğe gidecektik ama bu kez Çin yemeği yememeye kararlıydık. Riski en azda tutmak için pizza yedik. Sonuç olumluydu. Otel lobisinde akşam ekip olarak günün özetini geçerken bir farenin bize eşlik ettiğini gördük. Ama artık bunun Nijerya da doğal olacağını bizde kanıksamıştık.

Ertesi gün büyük bir kablımın gerçekleştiği İnform teknik seminerini gerçekleştirdik. Kablım oldukça fazlaydı. Herkes birşeyler öğrenmek için gelmişti. Oldukça başarılı bir seminer oldu. Katılımcılar ve bizler oldukça memnun kaldık.

Akşam üstü ekipten Sn. Ayhan Ürek 400kVA UPS' lerin Cumhurbaşkanlığı sarayına kurulmasında bir fiil yer alarak, sistemlerin devreye alınmasını sağladı. Bu gününde bu şekilde geçirmiş olduk. Düşüş yolumuzda klimaların neredeyse olmadığı Lagos hava alanında buharlaşmamaya çalışarak geciken

uçuğımıza kendimiz attık. Seyahatin sonunda aklımızda kalanlar ise; Nijerya gelişmeye aday bir ülke. Fakat bunun zaman alacağı kesin. Burada ticaret yapmak isteyenlerin sabretmesi gerekiyor. Diğer yandan kaliteli ve yüksek teknolojlili ürünler ortaya koymanın neticesini gördük. Eski bir atasözünü şu şekilde kullanmak herhalde yanlış olmaz; Ürününüz (ortaya koyduğunuz iş) sizi rezil de eder, vezir de. Nijerya'da vezirler gibi karşılanıp, ilgi ve özeni görmek güzeldi. Yine de 70'i aşkın ülkeye gitmiş biri olarak, ülkemizin yerini hiç bir ülke tutamaz diye düşünüyorum.

Nijerya

Ülke adı: Resmi tam adı: Nijerya Federal Cumhuriyeti

kısa şekli : Nijerya

Yönetim biçimi: Başkanlık Tipi Cumhuriyet

Başkent: Abuja

İdari bölümler: 36 eyalet ve 1 bölge; Abia, Abuja Federal Başkent Bölgesi, Adamawa, Akwa Ibom, Anambra, Bauchi, Bayelsa, Benue, Borno, Cross, Delta, Ebonyi, Edo, Ekiti, Enugu, Gombe, Imo, Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Kogi, Kwara, Lagos, Nassarawa, Nijer, Ogun, Ondo, Osun, Oyo, Plato, Nehirler Bölgesi, Sokoto, Taraba, Yobe, Zamfara

Bağımsızlık günü: 1 Ekim 1960 (İngiltere'den)

Milli bayram: Bağımsızlık günü, 1 Ekim (1960)

Ekonomik Göstergeler

GSYİH: Satınalma Gücü paritesi - 117 milyar \$ (2000 verileri)

GSYİH - reel büyüme oranı: %3.5 (2000 verileri)

GSYİH - sektörel bileşim: tarım: %40 endüstri: %40

hizmet: %20

Endüstri: Ham petrol, kömür, kalay, palmye yağı, pamuk, kauçuk, ağaç, tekstil, deri ve post, çimento ve yapı malzemeleri, gıda maddeleri, ayakkabılar, kimyasallar, gübre, matbaa, se-

ramik, çelik

Endüstrinin büyüme oranı: %1.5 (2000 verileri)

Elektrik üretimi: 18.7 milyar kWh (1999)

Elektrik tüketimi: 17.372 milyar kWh (1999)

Elektrik ihracatı: 19 milyon kWh (1999)

Elektrik ithalatı: 0 kWh (1999)

Tarım ürünleri: Kakao, palmye yağı, mısır, pirinç, darı, manyok, patates, kauçuk, büyükbaş hayvan, koyun, keçi, domuz, kereste, balık

İhracat: 22.2 milyar \$ (2000 verileri)

İhracat ürünleri: Petrol ve petrol ürünleri %95, kakao, kauçuk

İhracat ortakları: ABD %36, Hindistan %9, İspanya %8, Brezilya %6, Fransa %6, (1999)

İthalat: 10.7 milyar \$ (2000 verileri)

İthalat ürünleri: Makine, kimyasallar taşıt araçları, sanayi malları, gıda ve canlı hayvanlar

İthalat ortakları: İngiltere %11, Almanya %10, ABD %9, Fransa %8, Çin %6 (1999)

Dış borç tutarı: 32 milyar \$ (2000 verileri)

Para birimi: Naira (NGN)

Para birimi kodu: NGN

Mali yıl: Takvim yılı

Nüfus Bilgileri

Nüfus: 126.635.626 (Temmuz 2001)

verileri)

Nüfus artış oranı: %2.61

Mülteci oranı: 0.28 mülteci/1.000 nüfus

Bebek ölüm oranı: 73.34 ölüm/1.000 doğan bebek

Ortalama hayat süresi: Toplam nüfus: 51.07 yıl

erkeklerde: 51.07 yıl

kadınlarda: 51.07 yıl

Ortalama çocuk sayısı: 5.57 çocuk/1 kadın

HIV/AIDS - hastalıklarına yakalanan yetişkin sayısı: %5.06

HIV/AIDS - hastalığı olan insan sayısı: 2.7 milyon

HIV/AIDS - hastalıklarından ölenlerin sayısı: 250.000

Ulus: Nijeryalı

Nüfusun etnik dağılımı: Nijerya, nüfusu oldukça yüksek olan Afrika ülkesi olarak 250 civarında etnik grubu barındırır. Bunlardan en popülerleri: Hausa ve Fulani %29, Yoruba %21, Igbo (Ibo) %18, Ijaw %10, Kanuri %4, Ibibio %3.5, Tiv %2.5

Din: Müslüman %50, Hıristiyan %40, yerel inançlar %10

Dil: İngilizce (resmî), Hausa, Yoruba, Igbo (Ibo), Fulani

Okur yazar oranı: 15 yaş ve üzeri için veriler

toplam nüfusta: %57.1

erkekler: %67.3

kadınlar: %47.3